

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 2 юни 2022 г.
(OR. en)

9796/22

CON 47
SOC 334

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	2 юни 2022 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	8980/22
Относно:	Осми доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване: Заключение на Съвета във връзка със съобщението относно осмия доклад за сближаването: Сближаване в Европа до 2050 г. – Заключение на Съвета (2 юни 2022 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета във връзка с Осмия доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване: Сближаване в Европа до 2050 г., одобрени от Съвета (Общи въпроси/Сближаване) на 3875-ото му заседание от 2 юни 2022 г.

**Заклучения на Съвета във връзка със съобщението относно осмия доклад за
сближаването:**

Сближаване в Европа до 2050 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ:

1. ПРИПОМНЯ, че политиката на сближаване има за цел намаляване на неравенството между нивата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-необлагодетелстваните региони, както и насърчаване на цялостното му хармонично развитие;
2. ПРИВЕТСТВА осмия доклад за сближаването като ценен преглед на развитието на икономическото, социалното и териториалното сближаване на Европейския съюз и съдържащия се в него анализ на приноса на политиката на сближаване по отношение на интеграцията, сближаването и конкурентоспособността въз основа на най-актуалните налични статистически данни;
3. ОТЧИТА:
 - че осмият доклад за сближаването идва в контекста на различни кризи, засягащи Европейския съюз (пандемия, природни бедствия, военна агресия) и дългосрочни предизвикателства (като изменението на климата и демографските промени), със сериозни икономически, екологични и социални последици за сближаването на Европейския съюз;
 - че тези предизвикателства и кризи имат асиметрично въздействие върху държавите — членки на ЕС, и неговите региони, и вследствие на това могат да увеличат различията и неравенствата, създавайки различни предизвикателства за политиката на сближаване;

4. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ значителните промени през последните десет години:
- икономическото и социалното сближаване на равнището на Съюза се е подобрило, но сближаването се дължи главно на относително силния растеж в множество по-слабо развити региони, докато някои региони със средни доходи са в застой;
 - постигнат е значителен напредък в подобряването на заетостта, но регионалните неравенства остават по-големи, отколкото преди финансовата криза през 2008 г.;
 - продължават да съществуват различия между някои региони и вътре в тях, които понякога дори се увеличават, като определени региони изглежда са попаднали в капан на развитието;
 - Регионалните разлики в областта на иновациите в Европа нараснаха. Освен това в някои региони все още се наблюдават пропуски в свързаността, които засягат способността им да се възползват напълно от предимствата на вътрешния пазар;
 - иновациите, предприемачеството, развитието на цифровите технологии, но също така и доброто управление и, когато е необходимо, инвестициите в инфраструктура, са важни елементи за дългосрочния икономически растеж и развитието на териториите, за подобряване на достъпа до услуги и за качеството на живот на гражданите;
 - последиците от демографските промени (вътрешна и външна миграция, застаряване, обезлюдяване и изтичане на мозъци) се усещат във всички държави членки, но по-специално в по-слабо развитите, селските и периферните региони;
5. ПРИПОМНЯ своето предпочитание към политика на сближаване, която допринася за структурните реформи и инвестициите с цел постигане на по-добри икономически и социални резултати във всички региони и която се развива в рамките на дългосрочен програмен цикъл, и ИЗТЪКВА, че в доклада се посочва, че в дългосрочен план политиката носи ползи за всички региони;

6. ПОДЧЕРТАВА, че политиката на сближаване, като ориентирана към местните условия политика, основана на споделено управление, партньорство и многостепенно управление, следва да отчита по подходящ начин потребностите и потенциала на териториите, като им дава възможност да насочват най-подходящите инвестиции на местно равнище, например чрез стратегиите си за местно развитие или за интелигентна специализация, и следва да е насочена към съвместно разработване на интегрирани решения на регионално, подрегионално или междурегионално равнище, като същевременно взема под внимание опита от сътрудничеството, натрупан чрез програмите INTERREG, за по-голяма ангажираност с европейските приоритети по места;
7. ПРИЗОВАВА за обща осъзнатост по отношение на принципа „да не се вреди на сближаването“ във всички политики и инициативи на Съюза, както и в прилагането му на вътрешния пазар, включително правилата за държавните помощи, в съответствие с член 175 от ДФЕС, и НАСЪРЧАВА Европейската комисия да обмисли включването на оценки на териториалното въздействие (проверка на въздействието на регионално равнище) в съответните политики на ЕС както на етапа на създаването им, така и на етапа на оценка.

I — По-целенасочени приоритети за структурни отговори на основните предизвикателства чрез използване на нови източници на растеж

СЧИТА, че:

8. Екологичният и цифровият преход са основни предизвикателства, предлагащи нови възможности за европейски растеж, към които следва да насочим инвестициите си и по отношение на които да гарантираме справедлива адаптация, за да избегнем нови различия, произтичащи от тези преходи;
9. Иновациите, предприемачеството и икономическата диверсификация, както и доброто управление могат да бъдат ключови фактори за дългосрочния регионален икономически растеж и за по-голямата устойчивост на асиметрични сътресения;

10. За да се помогне на хората, предприятията и териториите, особено на общините, но също и на малките и средните предприятия, да постигнат напредък в екологичния преход по социално справедлив начин, е необходимо да се окаже подкрепа в усилията им за справяне с изменението на климата и енергийния преход и за укрепване на устойчивостта спрямо климатичните рискове, да се осигури устойчива, кръгова икономика и чиста и богата на биологично разнообразие околна среда, както и да бъдат насърчавани да прилагат природосъобразни решения;
11. Европейският стълб на социалните права подкрепя и допълва действията на държавите членки за по-справедливо и приобщаващо общество;
12. За да се подготвят по-добре гражданите за справяне с преходите в нашите общества, следва да бъдат подкрепени адаптивността и развитието на нови умения, включително чрез укрепване на образованието, ученето през целия живот и професионалното обучение;
13. За да се намали социално-икономическата уязвимост и изключване, политиката на сближаване следва да подкрепя интеграцията на най-уязвимите хора чрез качествена заетост и висококачествени социални и здравни услуги;
14. За да се отчетат по-добре основните предизвикателства, породени от демографските промени, следва да се обърне специално внимание на нуждите на застаряващото население, на последиците за нашите здравни и социални системи, на териториите с намаляващо население, както и на териториите, изправени пред множество предизвикателства, свързани с младежта.

II — Задълбочаване на сближаването чрез обвързването му с териториите

15. ПРЕПОРЪЧВА политиката на сближаване да продължи да бъде силно ориентирана към местните условия;

16. ПОДЧЕРТАВА, че политиката на сближаване е един от най-важните инструменти за насърчаване на развитието в по-слабо развитите региони, както и важна инвестиционна политика на ЕС, която следва да продължи да подкрепя инвестициите, необходими за сближаване, и да избягва капаните на развитието за всички региони;
17. ПРИПОМНЯ основните принципи на член 174 от ДФЕС, който насърчава хармоничното развитие на всички региони и обръща специално внимание на селските райони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони;
18. ПРИПОМНЯ също член 349 от ДФЕС, който следва да се използва за подпомагане на развитието на най-отдалечените региони и за насърчаване на политика на сближаване, която да отговаря на техните специфични потребности, с диференцирани решения, да укрепва техния обхват и да се възползва от иновациите, осъществявани от тези територии;
19. ИЗРАЗЯВА СЪГЛАСИЕ, че островите, периферните и отдалечените територии, включително най-отдалечените региони, са изправени пред особено сериозни предизвикателства, също и поради повишените транспортни разходи, и ИЗТЪКВА необходимостта от приобщаващ и специфичен подход към тях, за да им се окаже подкрепа при прехода им;
20. ПРИЗОВАВА концепцията за регионите в капан на развитието да бъде допълнително проучена и развита, за да се преодолеят предизвикателствата, пред които са изправени тези региони, да се разберат по-добре структурните фактори, които водят до капана на развитието и които произтичат от него, и да се предотврати попадането на нови региони в този капан;

21. В духа на Дългосрочната визия за селските райони на ЕС, НАСЪРЧАВА разработването на интегрирани местни стратегии, достъпа до техническа подкрепа и изграждането на капацитет на местно равнище, както и сътрудничеството и изграждането на мрежи на европейско равнище между селските райони, както е заложено в разработването на Пакта на ЕС за селските райони;
22. ПОТВЪРЖДАВА значението на устойчивото градско развитие, тъй като градовете са двигатели на прехода, но също и средоточия на големи социално-икономически неравенства, и ПОДКРЕПЯ връзките между градските и селските райони, поради което е желателно стратегиите за развитие да се основават на функционални райони и да се обърне внимание на ролята на малките и средноголемите градове в качеството им на опорни точки и средоточия с цел предотвратяване на свиването на селските райони;
23. ПОДКРЕПЯ оползотворяването и широкото споделяне на опита от сътрудничеството в рамките на програмите за европейско териториално сътрудничество, и на макрорегионалните стратегии и стратегиите за морските басейни, за да се отговори на предизвикателствата, свързани с екологичния и цифровия преход и с интеграцията на местните икономически системи;
24. ПОДЧЕРТАВА големия потенциал на добре установените структури за европейско териториално сътрудничество, не на последно място в кризисни ситуации като пандемията от COVID-19, и ПОДКРЕПЯ продължаващите усилия за укрепване на трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество между регионите на Европа;
25. ИЗТЪКВА, че регионите, граничеши с Русия и Беларус, както и тези, граничеши с Украйна и Република Молдова, са изправени пред специфичен набор от икономически и социални предизвикателства, дължащи се на агресията на Русия срещу Украйна;
26. ПОДЧЕРТАВА, че това положение има важни последици за регионите, изправени пред приток на бежанци, и за ЕС като цяло, включително свързаните с енергията и инфлацията последици за регионалното развитие.

III — Предложения за подобряване на ефективността на усвояването на средствата и достъпа до тях на териториите

27. ПОДЧЕРТАВА, че политиката на сближаване не е кризисен инструмент; въпреки това тя е помогнала на регионите да смекчат последиците от неотдавнашните кризи и СЧИТА, че политиката трябва да бъде в състояние да се адаптира към новите развития, без да се засягат нейните структурни и дългосрочни цели, по-специално като първо се използват съответните разпоредби в настоящата правна рамка;
28. СЧИТА, че стабилността на правилата за ръководство, контрол и управление между програмните периоди, но също и по-хомогенното и последователно прилагане на правилата, може да допринесе за опростяване на изпълнението на фондовете;
29. ПРИЗОВАВА за по-големи усилия за комуникация с широката общественост, за по-нататъшно опростяване и за непрекъсната подкрепа и обучение за потенциални бенефициери или партньори, за да се доближи политиката на сближаване до гражданите на ЕС, по-специално чрез новата цел на политиката № 5;
30. ПОДЧЕРТАВА значението на изграждането на капацитет, оценката и прилагането на извлечените поуки с цел непрекъснато подобряване на ефективността на политиката на сближаване и насърчаване на програми с висока резултатност;
31. ПРИЗОВАВА да се гарантира, че подкрепата на ЕС се прилага ефективно, при добро управление, по прозрачен начин и в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз.

IV — Посоки на размисъл за бъдещето

ОЧАКВА:

32. ЗАПОЧВАНЕ на процес на размисъл за бъдещето на политиката на сближаване след 2027 г., за да се разработи по-прост и ефективен набор от правила и да се избегне тенденцията за умножаване на средствата;
33. ИЗТЪКВАНЕ на взаимното допълване и полезните взаимодействия, с други съответни европейски политики и инициативи, които трябва да бъдат засилени още от етапа на тяхното разработване, за да се повиши ефективността на тези политики и да се намали административната тежест за държавите членки, регионите и бенефициерите;
34. ПРОВЕЖДАНЕ на редовен обмен на мнения по отношение на политиката на сближаване през програмния период 2021—2027 г. с оглед на разработването на политиката за периода след 2027 г.